

Ekonomisering av kvalitet och arbetsförhållanden inom vård, skola och omsorg

**Att överföra de privata kunskapsföretagens
redovisningsmetod till offentlig sektor**

Ingela Målqvist

Rapport från Arbets- och miljömedicin • 2007:5

Centrum för folkhälsa

**Ekonomisering av kvalitet och arbetsförhållanden inom vård, skola och omsorg.
Att överföra de privata kunskapsföretagens redovisningsmetod till offentlig sektor**

Ingela Målqvist

Arbets- och miljömedicin • Norrbacka • 171 76 Stockholm
tel. 08-737 37 00 • fax 08-33 43 33 • amm@sll.se
Rapporten finns även på vår webbplats www.folkhalsoguiden.se

ISSN: 1651-0321

Förord

Vården är en kunskapsbransch, och kunskap är en färskvara. Bakom de kanske klichémässiga uttrycken ligger en sanning som vi måste beakta varje dag som beslutsfattare och professionella i hälso- och sjukvården. För oss borde det vara självklart att se personalen inte som en kostnad utan som en resurs – det synsätt som denna rapport anlägger och förklarar.

Resursen i form av vårdens medarbetare måste vårdas med investeringar i ny kunskap och utbildning. Det är viktigt att vårdgivarna som arbetsgivare finner en balans mellan denna investering i kunskapsutveckling och att klara de dagliga arbetsuppgifterna – som ju i längden är beroende av kloka kunskapsinvesteringar. Naturligt följer också ett skarpt fokus på hälsosamma arbetsplatser – hälso- och sjukvården måste vara frisk för att kunna förebygga och bota.

Sett ur medarbetarperspektiv behöver det också finnas en balans mellan belastning och utveckling, krav och möjligheter i arbete och vidareutbildning. Det är nyckeln i skapandet av attraktiva arbetsplatser, och attraktiva måste vårdens arbetsplatser vara för att locka nya duktiga medarbetare; ungdomar på väg in i arbetslivet eller personer som är redo att sadla om från en annan verksamhet.

Personlig utveckling och människokontakt i givande yrken är vårdens främsta konkurrensmedel gentemot branscher som kan betala betydligt bättre löner. Att se personalen som en resurs att investera i, och göra den delaktig i beslut och utformning av arbetsplatserna och vårdens utveckling, är därför en strategisk personalförfråga. Arbetsplatserna behöver följas upp ur olika dimensioner. Denna rapport ett bra verktyg för chefer, ekonomer, personaladministratörer och medarbetare för att få en bild av hur man kan förändra arbetsplatser där balansen brister.

Birgitta Rydberg (fp)
Landstingsråd för sjukvård och folkhälsa

Innehåll

FÖRORD	3
INNEHÅLL	5
INLEDNING	7
Ordlista för hur begrepp definieras i rapporten	7
BAKGRUND	9
SYFTE	12
FRÅGESTÄLLNING	14
Går det att jämföra privata kunskapsföretag med offentlig verksamhet?	14
En demokratiaspekt	15
Immateriellt kapital	16
Individkapital	16
Intäktspersonerna	17
Förädlingsvärde	18
Strukturkapital	19
Personalen	19
Andra möjliga jämförelser	23
Problemlösningsförmågan och omhändertagandet	23
Kundkapitalet	24
Kundtillfredsställelsen	25
Tre viktiga processer för att bestämma strukturkapitalets värde	25
Produktivitet och effektivitet	26
Värdering av strukturkapitalet	28
Kvalitetsbristkostnader	28
Kunskapsföretagens stabilitet	31
Vad är skillnaden från hälsobokslut?	35

Helhetsflöde	36
Effektivitet än en gång	38
Diskussion	39
SLUTSATS	44
REFERENSER	45

